

Mobilność, migracje i epidemia COVID-19: zarządzanie sytuacją nadzwyczajną na Litwie i w Polsce

(Mobility, migration and the COVID-19 epidemic: governing emergencies in Lithuania and Poland)

Popularyzacyjne streszczenie projektu

Po wybuchu pandemii COVID-19 większość rządów, w tym Litwy i Polski, wprowadziło surowe środki nadzwyczajne w celu powstrzymania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. Polska jako jedna z pierwszych w Unii Europejskiej wprowadziła 'lockdown', zamknęła granice i zastosowała inne środki nadzwyczajne. Kraje bałtyckie, w tym Litwa, wprowadziły bardziej restrykcyjne regulacje niż np. Włochy i Francja w analogicznej fazie pandemii, ale później stworzyły „bańkę podróżniczą” umożliwiającą mobilność w regionie bałtyckim. Zarówno Polska, jak i kraje V4, a także Litwa i kraje bałtyckie są przedstawiane jako dość dobrze radzące sobie z pandemią koronawirusa, głównie ze względu na szybkie wprowadzenie restrykcyjnych środków. Proponowany projekt badawczy ma na celu zbadanie form zarządzania mobilnością (w tym migracją międzynarodową) w Polsce i na Litwie podczas pandemii COVID-19. Jego celem jest zbadanie, jakie formy zarządzania mobilnością pojawiły się w wyniku reakcji państwa na pandemię COVID-19. Badania pozwolą odpowiedzieć na dwa główne pytania badawcze: (1) W jaki sposób oba państwa zarządzały mobilnością w sytuacji stanu nadzwyczajnego? (2) Jakie były główne podobieństwa i różnice w polityce stanu nadzwyczajnego obu państw w sytuacji stanu nadzwyczajnego, a także ich głębsze podłoże społeczno-polityczne (włączając w to odporność na wstrząsy) ? Względny sukces Polski i Litwy w powstrzymaniu rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 można wytłumaczyć ich zdolnościami adaptacyjnymi i odpornością na skrajny szok i niebezpieczeństwo, zakorzenioną w doświadczeniach wielu przeszłych okrucieństw, takich jak wojna, głód czy okupacja zewnętrzna. Jednocześnie Polska i Litwa po 1989 roku odziedziczyły wiele instytucjonalnych zasobów w zakresie epidemiologicznej kontroli populacji i praktyk kontrolowania jej mobilności, podczas gdy na poziomie społecznym wiele osób mogło odwołać się do swoich przeszłych doświadczeń społecznych związanych z nieformalnymi normami, co umożliwiło im decyzje, które z zasad rządu należy traktować poważnie, a które można zignorować. Może to również wyjaśniać duże wahania krajowych przepisów dotyczących mobilności, często o sprzecznym charakterze.